

Sygnatura akt II C 373/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko M. B.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3079,43 zł (trzy tysiące siedemdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 lutego 2019 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 15,99 zł (piętnaście złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 373/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 lutego 2019 roku wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, skierowanym przeciwko M. B., powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o zapłatę na jej rzecz kwoty 6.235,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, iż zobowiązanie pozwanej wobec powódki wynika z umów pożyczek z dnia 12 lipca 2017 roku oraz z dnia 23 marca 2018 roku. Umowy zostały zawarte przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Pozwana utworzyła za pośrednictwem strony internetowej tzw. konto klienta i złożyła wniosek o udzielenie pożyczki. Warunki umowy pożyczki oraz poprawność danych osobowych pozwana zatwierdziła poprzez dokonanie na konto powódki przelewu na kwotę 1 zł. Z uwagi na niespłacenie pożyczek w terminie, powódka wypowiedziała umowy pismem z dnia 4 grudnia 2018 roku. Pozwana spełniła świadczenie jedynie w części. Z tytułu umowy z dnia 12 lipca 2017 roku pozwana dokonała wpłat w łącznej wysokości 1.382,41 zł, a z tytułu umowy z dnia 23 marca 2018 roku w wysokości 500 zł. Na kwotę dochodzoną pozwem z tytułu pożyczki z dnia 12 lipca 2017 roku w wysokości 1.457,34 zł składa się niespłacony kapitał w kwocie 1.215,78 zł, prowizja w kwocie 189,98 zł, odsetki umowne za okres od dnia 12 lipca 2017 roku do dnia 4 grudnia 2018 roku w kwocie 51,58 zł. Na kwotę dochodzoną pozwem z tytułu pożyczki z dnia 23 marca 2018 roku w wysokości 4.778,64 zł na co składa się: kapitał w kwocie 2.973,06 zł, prowizja w kwocie 1.640,45

zł oraz odsetki umowne za okres od dnia 23 marca 2018 roku do 4 grudnia 2018 roku w kwocie 123,18 zł, oraz odsetki za opóźnienie w spłatach rat za okres od dnia 12 kwietnia 2018 roku do 29 listopada 2018 roku w kwocie 41,95 zł.

(pozew k. 4-8, k. 20-22, pełnomocnictwo k. 47, odpis KRS k. 47v)

W dniu 22 lutego 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 231593/19 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty k. 8v)

Pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów wysłania listów poleconych. Podniosła zarzuty: nieistnienia roszczenia, nieudowodnienia roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości, nieudowodnienia wymagalności roszczenia, przedawnienia roszczenia, nieważności postanowień umownych zawartych przez przedsiębiorcę z konsumentem, w zakresie w jakim dotyczy to kosztów umowy, prowizji i opłat, brak indywidualnego uzgodnienia treści umowy przez przedsiębiorcę z konsumentem, niedostateczne wypełnienie wobec konsumenta obowiązków informacyjnych oraz obowiązków pożyczkodawcy określonych w ustawie o kredycie konsumenckim, niezgodność umowy z zasadami współżycia społecznego, a nadto nieważność postanowień umowy dotyczących odsetek i kosztów, opłat, prowizji, jako rażąco wygórowanych i nie uzgodnionych indywidualnie z konsumentem, a także jako stanowiących klauzule niedozwolone.

(sprzeciw k.10-11, pełnomocnictwo k. 11v, k. 56)

Do dnia zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lipca 2017 roku M. B. zawarła z powódką umowę pożyczki nr (...) na kwotę 1600 zł na okres do dnia 11 stycznia 2019 roku. Zgodnie z umową pożyczka miała być spłacana w 18 ratach miesięcznych w wysokości 154,56 zł ostatnia rata, a każda pozostała w kwocie 154,63 zł. Roczna stopa oprocentowania pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiła 10%. Na całkowity koszt pożyczki składały się: odsetki od pożyczki według stawki procentowej na dzień zawarcia umowy w kwocie 129,19 zł oraz prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 1054,08 zł. Suma całkowitej kwoty do zapłaty przez klienta wynosiła 2783,27 zł. Roczna rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 116,17%. Podstawę zawarcia umowy stanowił wniosek pozwanej złożony w formie elektronicznej. W związku z wnioskiem o pożyczkę pozwana wykonała przelew weryfikacyjny w kwocie 1 zł potwierdzając tym samym swoje dane oraz nr rachunku bankowego, na który następnie, w dniu zawarcia umowy pożyczkodawca przełał kwotę 1600 zł tytułem „wypłata pożyczki nr: (...)”.

Zgodnie z § 5 ust. 7 umowy w przypadku niespłacenia wymagalnej kwoty raty w terminie spłaty raty pożyczki lub spłacenia jej w niepełnej wysokości, pożyczkodawca mógł naliczać dziennie odsetki od przeterminowanego zadłużenia w wysokości określonej w art. 481 § 2¹ kc. Zgodnie z § 9 ust. 1 umowy w przypadku, gdy klient opóźnia się ze spłatą kwoty równej co najmniej dwóm pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca ma prawo wezwać klienta do zapłacenia zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a w przypadku braku zapłaty, może wypowiedzieć umowę w terminie 14 dni od doręczenia wypowiedzenia. Wezwanie do zapłaty mogło zostać dokonane za pośrednictwem telefonu, poczty elektronicznej, sms-a, lub listem poleconym wysłanym na adres podany w umowie lub inny adres wskazany przez klienta. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy, pożyczkodawca miał prawo dochodzić od klienta zwrotu całości niespłaconej kwoty łącznego zobowiązania do spłaty oraz naliczyć odsetki za opóźnienie w wysokości określonej w art. 481 § 2¹ kc.

(upoważnienie k. 37-37v, formularz informacyjny k. 38-39v, umowa pożyczki k. 33-35v, harmonogram spłat k. 40, potwierdzenia wykonania transakcji płatniczych k. 42, k. 43)

Z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 12 lipca 2017 roku pozwana dokonała wpłat w łącznej wysokości 1.382,41 zł.

(okoliczność uznana za przyznaną w trybie art. 230 kpc)

W dniu 23 marca 2018 roku M. B. zawarła z powódką umowę pożyczki nr (...) na kwotę 3.000 zł na okres do dnia 11 września 2019 roku. Zgodnie z umową pożyczka miała być spłacana w 18 ratach miesięcznych w wysokości 293,92 zł ostatnia rata, a każda pozostała w kwocie 293,89 zł. Roczna stopa oprocentowania pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiła 10%. Na całkowity koszt pożyczki składały się: odsetki od pożyczki według stawki procentowej na dzień zawarcia umowy w kwocie 232,65 zł oraz prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 2.057,40 zł. Suma całkowitej kwoty do zapłaty przez klienta wynosiła 5.290,05 zł. Roczna rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 129,46%. Podstawę zawarcia umowy stanowił wniosek pozwanej złożony w formie elektronicznej. Na rachunek bankowy pozwanej w dniu zawarcia umowy pożyczkodawca przełał kwotę 3.000 zł tytułem „wypłata pożyczki nr: (...)”.

Zgodnie z § 5 ust. 7 umowy w przypadku niespłacenia wymagalnej kwoty raty w terminie spłaty raty pożyczki lub spłacenia jej w niepełnej wysokości, pożyczkodawca mógł naliczać dziennie odsetki od przeterminowanego zadłużenia w wysokości określonej w art. 481 § 2¹ kc. Zgodnie z § 9 ust. 1 umowy w przypadku, gdy klient opóźnia się ze spłatą kwoty równej co najmniej dwóm pełnym ratom pożyczki, pożyczkodawca ma prawo wezwać klienta do zapłacenia zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy, a w przypadku braku zapłaty, może wypowiedzieć umowę w terminie 14 dni od doręczenia wypowiedzenia. Wezwanie do zapłaty mogło zostać dokonane za pośrednictwem telefonu, poczty elektronicznej, sms-a, lub listem poleconym wysłanym na adres podany w umowie lub inny adres wskazany przez klienta. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy, pożyczkodawca miał prawo dochodzić od klienta zwrotu całości niespłaconej kwoty łącznego zobowiązania do spłaty oraz naliczyć odsetki za opóźnienie w wysokości określonej w art. 481 § 2¹ kc.

(upoważnienie k. 28-28v, formularz informacyjny k. 29-31, umowa pożyczki k. 24-26v., harmonogram spłat k. 32, potwierdzenie wykonania transakcji płatniczej k. 41)

Z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 23 marca 2018 roku pozwana dokonała wpłat w łącznej wysokości 500 zł.

(okoliczność uznana za przyznaną w trybie art. 230 kpc)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd, uznał za autentyczne i wiarygodne. Ich treść i forma nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tych dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

Zgłoszone w sprawie roszczenie znajduje oparcie w treści art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 r., poz. 1528), zgodnie z którym przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, której kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi w zw. z art. 720 § 1 k.c., z którego wynika obowiązek zwrotu przez pożyczkobiorcę otrzymanych sum.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353 1 k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, iż ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy.

Powódka dochodziła roszczeń wynikających z umów pożyczek zawartych przez strony. Pozwana kwestionowała roszczenie tak co do zasady jak i wysokości. Podniosła zarzut przedawnienia roszczenia oraz stosowania przez powoda niedozwolonych klauzul dotyczących rażąco wygórowanych opłat związanych z udzieleniem pożyczek.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie powódka wykazała, że udzieliła pozwanej pożyczek w oparciu o umowy z dnia 12 lipca 2017 roku oraz 23 marca 2018 roku. Powódka przedłożyła umowy pożyczki wraz z załącznikami, przy czym zaznacza, że wobec zawarcia spornych umów w formie elektronicznej, pod dokumentami, o których mowa wyżej, brak jest podpisów pożyczkobiorcy i pożyczkodawcy. Powyższe w ocenie Sądu nie dezawuuje jednak zasadności żądania powódki. Nie może ująć uwadze, że do akt sprawy zostało złożone potwierdzenie wykonania przez pozwaną przelewu weryfikacyjnego w kwocie 1 zł, którego celem była weryfikacja danych pożyczkobiorcy oraz jego numeru rachunku bankowego, a także potwierdzenie wypłaty kwot obu pożyczek w kwocie 1.600 zł oraz 3.000 zł (kapitał pożyczki). Godzi się w tym miejscu przypomnieć, że przepisy ustawy Prawo bankowe (art. 7) dopuszczają możliwość prowadzenia przez banki dokumentacji w formie elektronicznej, co oznacza, że wyciągi (zestawienia, potwierdzenia transakcji) generowane na podstawie takiej dokumentacji mogą przybierać formę wydruków komputerowych. Omawiane potwierdzenia przelewu, załączone przez powódkę, mają charakter kompletny, widnieją na nich dane płatnika oraz odbiorcy, kwota operacji, waluta, w jakiej została wykonana, tytuł operacji oraz jej szczegóły. W ocenie Sądu w świetle przedłożonych dokumentów i poczynionych wyżej rozważań brak jest podstaw do kwestionowania ich prawdziwości, zwłaszcza, iż pozwana nie wykazała w żaden sposób (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), aby zostały one w nieprawidłowy sposób utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone. W dalszej kolejności wyjaśnienia wymaga, że pożyczka została udostępniona na rachunku, z którego pozwana wykonała przelew weryfikacyjny. Pozwana nie podnosiła, aby nie ona była posiadaczem wskazanego rachunku. W treści przelewu pożyczkodawca wprost oznaczył, iż jego przedmiotem jest przelew pożyczki o określonym numerze. Skoro więc powódka wykazała ponad wszelką wątpliwość fakt zawarcia przez pozwaną umowy pożyczki i jej wykonania przez pożyczkodawcę, powinnością pozwanej było udowodnienie, że spłaciła swoje zobowiązanie w całości, albo przynajmniej w większym zakresie, aniżeli oznaczonym przez powódkę, jeśli z faktu tego chciała wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne. Powinności tej pozwana nie zdołała jednak sprostać. Zaznacza, że strona powodowa, wbrew zarzutom pozwanej, precyzyjnie wyjaśniła, co składa się na dochodzoną pozwem kwotę.

W przedmiotowej sprawie ustalono, że pozwana z tytułu umowy pożyczki z dnia 12 lipca 2017 roku dokonała wpłat w łącznej wysokości 1.382,41 zł, a z tytułu umowy z dnia 23 marca 2018 roku w wysokości 500 zł.

Powódka poza kapitałem wynikającym z umów, dochodziła także odsetek umownych, odsetek za opóźnienie w spłatach rat oraz prowizji. Nie ma powodów, aby kwestionować wyliczenie dokonane przez powódkę w zakresie kapitału oraz odsetek umownych. Pozwana nie przytoczyła takich okoliczności, które mogłyby poddać w wątpliwość złożone przez powódkę wyliczenie zadłużenia obejmującego kapitał i odsetki umowne. Jednakże w zakresie odsetek od nieterminowych wpłat należy wskazać, że roszczenie to pozostaje bezzasadne. Powódka nie złożyła zestawienia w jakich datach pozwana wpłaciła poszczególne raty. Nie jest zatem możliwe szczegółowe wyliczenie za jaki okres powódce należałyby się odsetki. Nadto każda z rat zawierała w sobie nienależną prowizję (o czym niżej), a zatem odsetki nie były naliczane we właściwej wysokości. Poza tym, powódka załączyła wypowiedzenie umów pożyczek zawarte w piśmie z dnia 4 grudnia 2018 roku, jednakże nie wykazała kiedy wypowiedzenie zostało doręczone pozwanej i czy w ogóle zostało doręczone. Wobec tego powódka nie przedstawiła dowodu na okoliczność daty w jakiej miał upływać termin wypowiedzenia umów. Nie stanowi dowodu na te okoliczności wydruk z książki nadawczej powódki (k. 68-69). Nie

oznacza to, że powódka nie wykazała wymagalności żądania, gdyż upłynęły terminy płatności każdej z rat pożyczek określonych harmonogramem.

Podniesione przez pozwaną zarzuty w zakresie zawartych w umowach pożyczek klauzul niedozwolonych zastrzegających rażąco wygórowane prowizje za udzielenie pożyczek okazały się słuszne. W niniejszym postępowaniu Sąd miał na uwadze występowanie obrotu konsumenckiego, który uzasadnia w relacji konsument – przedsiębiorca ochronę interesów konsumenta jako słabszej strony stosunku prawnego przed ewentualnym bezprawnym działaniem przedsiębiorcy.

Strony umowy przewidziały oprocentowanie kapitału pożyczek i zastrzegły prowizję w wysokości 1.054,08 zł przy umowie pożyczki z dnia 12 lipca 2017 roku oraz 2.057,40 zł przy umowie z dnia 23 marca 2018 roku. Zastrzeżenie tego rodzaju opłat w okolicznościach niniejszej sprawy jest w istocie próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Dokonując analizy treści umów, Sąd Rejonowy ustalił, że pożyczkodawca stosuje zabieg podwyższenia prowizji przy jednoczesnym naliczaniu odsetek umownych za czas korzystania z kapitału. Powódka podjęła próbę obejścia przepisu art. 359 § 2¹ k.c. poprzez zastosowanie wynagrodzenia w postaci prowizji, znacznie przekraczającej odsetki maksymalne. Mając na względzie, że w niniejszym przypadku mamy do czynienia z obrotem konsumenckim, taki zabieg prowadzi do naruszenia interesów konsumenta. Zastrzeżenie takich opłat, zmierzające do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych jest niedopuszczalne (art. 359 § 2¹ k.c.), a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.). Są to normalne koszty prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie usług rynku finansowego i jako takie muszą być brane pod uwagę przez przedsiębiorców w ogólnym rachunku ekonomicznym. Pogląd o możliwości potraktowania prowizji jako sposobu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych został zresztą wyrażony w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie V ACa 622/14 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 21 stycznia 2016 roku w sprawie III Ca 1712/15 (portal Orzeczeń Sądów Powszechnych). Sąd w niniejszej sprawie w pełni podziela pogląd tam wyrażony, iż postanowienia umowne, wprowadzające wygórowaną prowizję (ewentualnie inne dodatkowe opłaty), nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych.

Prowizja przy umowach pożyczki oznacza zwykle kwotę pieniężną za udzielenie pożyczki stanowiącą koszt udzielenia pożyczki, który pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść w wysokości podanej w umowie. Prowizja pełnić ma przede wszystkim funkcję kompensacyjną celem wyrównania kosztów udzielenia pożyczki.

W tych okolicznościach Sąd uznał, iż wysokość prowizji za udzielenie pożyczek jest w przedmiotowej sprawie zbyt wysoka w stosunku do kwot udzielonych pożyczek, jak również wygórowana w stosunku do kosztów i nakładu pracy poniesionych udzielającego pożyczek. Zaznaczyć bowiem należy, że opłaty tytułem udzielenia pożyczek ustalone w umowach stanowiły ponad połowę kwot pożyczek. W ocenie Sądu powyższe postanowienie umowne pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów udzielenia pożyczki, w rzeczywistości stanowi dla pożyczkodawcy źródło (zamiast odsetek) zysku, ukryte przed konsumentem i pozwalające mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych. Trudno bowiem stwierdzić, iż koszt przygotowania umowy, sprawdzenia zdolności kredytowej kredytobiorcy czy obsługi uiszczanych bezpośrednio na konto rat kapitałowych wynosi odpowiednio 1.054,08 zł oraz 2.057,40 zł. W przypadku przedmiotowych umów prowizja stanowiła ukryte oprocentowanie dla wygenerowania zysku pożyczkodawcy.

Instytucja odsetek maksymalnych uregulowana w art. art. 359 § 2¹ k.c. ma przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współżycia społecznego zjawisku lichwy oraz chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci. Wysokość odsetek maksymalnych winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie jako nadmiernego. Stopa tych odsetek, ustalana w odniesieniu do aktualnej sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych, odzwierciedla aktualny układ stosunków gospodarczych oraz „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji. Nie pozwala także podmiotom uprzywilejowanym, jakimi zwykle w obrocie z konsumentami są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Wymaga także zaznaczenia, iż umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku

kapitałowym, powinna jasno i precyzyjnie określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki.

W ocenie Sądu postanowienie umowne w zakresie ustalenia prowizji narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń i godzi w równowagę kontraktową stron umowy. W przedmiotowym stosunku obligacyjnym zachodzi istotna i nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta. Zastrzeżenie takich opłat, zmierzające do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych jest niedopuszczalne, a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.)

Pozwana podniosła w sprawie zarzut przedawnienia, który nie okazał się zasadny.

Umowy pożyczki zostały zawarte w dniach 12 lipca 2017 roku oraz 23 marca 2018 roku. Zgodnie z art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. W niniejszej sprawie, w której powódka dochodzi realizacji roszczenia wynikającego z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, zastosowanie znajduje trzyletni termin przedawnienia, który do dnia wniesienia pozwu nie upłynął.

Reasumując, powódka niniejszym pozwem dochodziła kwoty 6.235,98 zł, na którą składały się: kwota 1.457,34 zł z tytułu umowy pożyczki z dnia 12 lipca 2017 roku oraz kwota 4.778,64 zł z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 23 marca 2018 roku. Mając na uwadze, iż z tytułu umowy z dnia 12 lipca 2017 roku pozwana otrzymała kwotę 1.600 zł, od której należne odsetki umowne wynoszą 129,19 zł jak również okoliczność, iż przed wniesieniem pozwu pozwana uiszczała na rzecz powódki z tytułu wskazanej umowy kwotę 1.382,41 zł, należało zasądzić na rzecz powódki kwotę 346,78 zł tytułem zwrotu otrzymanej kwoty pożyczki z dnia 12 lipca 2017 roku ($1.600 \text{ zł} + 129,19 \text{ zł} - 1.382,41 \text{ zł} = 346,78 \text{ zł}$). Z tytułu umowy z dnia 23 marca 2018 roku pozwana otrzymała od powódki kwotę 3.000 zł, od której należne odsetki wynoszą 232,65 zł, przy czym pozwana uiszczała na rzecz powódki z tytułu wskazanej umowy kwotę 500 zł. Wobec tego Sąd zasądził rzecz powódki kwotę 2.732,65 zł tytułem zwrotu kwoty pożyczki udzielonej w dniu 23 marca 2018 roku ($3000 \text{ zł} + 232,65 \text{ zł} - 500 \text{ zł}$). Z tytułu zwrotu otrzymanych kwot pożyczek do zapłaty przez pozwaną pozostaje więc łączna kwota w wysokości 3.079,43 zł. W zasądzonej na rzecz powódki kwocie, Sąd nie uwzględnił kwot prowizji zastrzeżonych w umowach pożyczek, mając na względzie wyżej przedstawione rozważania prawne, a także naliczonych odsetek za opóźnienie w spłacie do dnia wniesienia pozwu z powodów wskazanych wyżej.

Zgodnie z art. 481 § 2 k.c, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Według art. 481 § 2¹ kc maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

Przepis art. 482 § 1 k.c. ustanawia dopuszczalność żądania odsetek za opóźnienie od zaległych odsetek (zarówno kapitałowych, jak i odsetek za opóźnienie) od chwili wytoczenia o nie powództwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 12 lutego 1992 r., I ACr 31/92, OSA 1992, z. 7, poz. 62). Dopuszczalność ta jest niezależna od uprzedniego porozumienia się stron w tym przedmiocie (wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2005 r., IV CK 162/05, LEX nr 186899). Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 18 maja 1994 r. (III CZP 70/94, OSNC 1994, nr 11, poz. 220) jeżeli strony nie umówiły się inaczej, odsetki od odsetek należy liczyć od dnia wytoczenia powództwa o odsetki.

Uwzględniając powyższe, Sąd zasądził na rzecz powódki od pozwanej kwotę 3.079,43 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 lutego 2019 roku do dnia zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku, oddalając powództwo w pozostałej części jako niezasadne (pkt 2 wyroku).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosując zasadę stosunkowego ich rozdzielenia. Skoro każda ze stron przegrała proces, a mianowicie – powódka w 50,62 % zaś pozwana w 49,38 %, w takim też zakresie winne ponieść koszty procesu.

Po stronie powodowej na koszty procesu w łącznej wysokości 1.895 zł złożyły się: kwota 78 zł opłaty od pozwu, kwota 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w oparciu § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Pozwana poniosła koszty procesu w łącznej wysokości 1.817 zł. Na koszty te złożyły się: kwota 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o podstawę j/w oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Łączne koszty procesu wyniosły 3.712 zł. Zasądzona na rzecz powódki tytułem kosztów kwota 15,99 zł złotych uwzględnia procent w jakim powódka wygrała sprawę, koszty poniesione w toku procesu przez obie strony i stanowi różnicę między kosztami należnymi, a poniesionymi.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o zwrot kosztów korespondencji wobec nie przedłożenia przez pozwaną dowodów uiszczenia tych kosztów.